

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Sžk/40/2019
Identifikačné číslo spisu: 1017200451
Dátum vydania rozhodnutia: 21.01.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Marián Trenčan
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:1017200451.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mariána Trenčana a členov senátu Ing. JUDr. Miroslava Gavalca, PhD. a JUDr. Igora Belka, v právnej veci žalobcu: OZ Triblavina, Družstevná 1472/41, 900 21 Svätý Jur, IČO: 50 331 981, zastúpený: TORA Legal, s.r.o., so sídlom Laurinská 18, 811 01 Bratislava, IČO: 36 866 326, proti žalovanému: Okresný úrad Bratislava, odbor opravných prostriedkov, referát starostlivosti o životné prostredie, Tomášikova 46, 832 05 Bratislava, za účasti: 1/ P3 Bratislava Airport s.r.o., Hodžovo námestie 1/A, 811 06 Bratislava, IČO: 50 311 212 (v konaní sťažovateľ), zastúpený advokátskou kanceláriou Barger Prekop s.r.o., Mostová 2, 811 2 Bratislava, IČO: 36 869 724, 2/ P. N. N., X. XX, XXX XX P. S. M., 3/ B. R., F. X/a, XXX XX T., 4/ P. R. E., Š.G. XX, XXX XX C., 5/ Q. O., F. X/a, XXX XX T., 6/ P. Z. O., L. XX, XXX XX C., 7/ Z. Z. K., T. X, XXX XX P. S. M., 8/ R. D., D. XX, XXX XX P. S. M., 9/ Z. Z. R., D. XX, XXX XX P. S. M., 10/ A. N. N., T. XX, XXX XX L. O., 11/ P. P. M., S. XX, XXX XX C., 12/ S. U., F. XX, XXX XX L. O., 13/ Z. Z., E. XX, XXX XX C., 14/ A. F. K. U., K. X, XXX XX P. S. M., 15/ S. D., S. XX, XXX XX C., 16/ P. G. H.E., Q. XX, XXX XX P. S. M., 17/ U. E., Z. X, XXX XX P. S. M., 18/ Z. F. X., Z. XX, XXX XX P. S. M., 19/ P. S. D., D. XX, XXX XX P. S. M., 20/ Z. Z. M., H. S.Á. XX, XXX XX C., 21/ P. M. K., Š. XX, XXX XX P. S. M., 22/ P. B. F., S., S. E. XX, XXX XX T., 23/ Mestská časť Bratislava - Vajnory, Roľnícka 109, 831 07 Bratislava, 24/ Petičný výbor za prestavbu „Diaľnice Dl Bratislava -Trnava so súbežnými kolektormi" a Výstavbu „Križovatky Triblavina" v súlade s vydanými povoleniami z roku 2013, Pri mlyne 30, 831 07 Bratislava, 25/ Občianske združenie Ivanka, Poľná 12/a, 900 28 Ivanka pri Dunaji, 26/ P. Q., K. XX, XXX XX P. S. M., 27/ Z. Š., T. X, XXX XX P. S. M., 28/ Z. V., U. X, XXX XX P. S. M., 29/ Obec Bernolákovo, Hlavná 111, 900 27 Bernolákovo, 30/ Obec Ivanka pri Dunaji, Obecný úrad Ivanka pri Dunaji, Štefánikova 12, 900 28 Ivanka pri Dunaji, 31/ Ministerstvo dopravy a výstavby SR, Oddelenie dopravného modelovania a infraštruktúry, Námestie slobody 6, 810 05 Bratislava 15, 32/ Bratislavský samosprávny kraj, P.O.BOX 106, Sabinovská 16, 820 05 Bratislava 25, 33/ Regionálny úrad verejného zdravotníctva Bratislava hlavné mesto, Ružinovská 8, P.O.BOX 26, 820 09 Bratislava, 34/ Okresný úrad Senec, odbor KR, Hurbanova 21, 903 01 Senec, 35/ Dopravný úrad, divízia civilného letectva, Letisko M.R.Štefánika, 823 05 Bratislava, 36/ Krajský pamiatkový úrad Bratislava, Leškova 17, 811 04 Bratislava, 37/ ŽSR SK - Generálne riaditeľstvo, odbor expertízy, Klemensova 8, 813 61 Bratislava, 38/ Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v Pezinku, Hasičská 4, 902 01 Pezinok, 39/ Združenie domových samospráv, P.O.BOX 218, 850 00 Bratislava, ďalší účastníci v 2. - 39. rade zastúpení: Občianske združenie Ivanka, Poľná 12/a, 900 28 Ivanka pri Dunaji, o preskúmanie rozhodnutia žalovaného č. OU-BA-OOP3-2017/007366-HAN zo dňa 25. januára 2017, v konaní o kasačnej sťažnosti ďalšieho účastníka konania 1/ proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 1S/62/2017-158 z 23. mája 2019, ECLI:SK:KSBA:2019:1017200451.5, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 1S/62/2017-158 z 23. mája 2019 zrušuje a vec krajskému súdu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

I. Administratívne konanie

1. Okresný úrad Senec, odbor starostlivosti o životné prostredie (ďalej len „prvostupňový orgán“) rozhodnutím č. OU-SC-OSZP-2016/08945-Gu z 19.10.2016 (ďalej len „prvostupňové rozhodnutie“) na návrh sťažovateľa (v administratívnom konaní zastúpeného spoločnosťou DJ engineering s.r.o., so sídlom Krajná 23, Dunajská Lužná, IČO: 47 924 799 - ďalej len „DJ engineering s.r.o.“) rozhodol, že navrhovaná činnosť „Logistický park Ivanka pri Dunaji“ uvedená v predloženej zámere navrhovanej činnosti sa nebude posudzovať podľa zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o posudzovaní“).

2. Rozhodnutím č. OU-BA-OOP3-2017/007366-HAN z 25.01.2017 (ďalej len „preskúmané rozhodnutie“) žalovaný ako odvolací orgán odvolania žalobcu a ďalších účastníkov konania 4/, 7/, 23/, 24/ a 25/ zamietol a prvostupňové rozhodnutie potvrdil podľa § 59 ods. 2 Správneho poriadku. Rozhodnutie odôvodnil okrem iného tým, že prvostupňový orgán v priebehu zisťovacieho konania postupoval podľa zákona o posudzovaní a v súlade so Správnym poriadkom, dôsledne sa zaoberal všetkými pripomienkami a námietkami vznesenými v celom procese zisťovacieho konania, a v priebehu odvolacieho konania neboli vznesené žiadne nové skutočnosti, návrhy ani nové podnety, ktoré by neboli známe prvostupňovému orgánu pred vydaním prvostupňového rozhodnutia.

II. Konanie na krajskom súde

3. Žalobou doručenu Krajskému súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) 24.03.2017 žalobca žiadal zrušenie prvostupňového aj preskúmaného rozhodnutia.

4. Krajský súd vec prejednal na pojednávaní nariadenom na 02.05.2019 a napadnutým rozsudkom verejne vyhláseným 23.05.2019 zrušil prvostupňové rozhodnutie aj preskúmané rozhodnutie a vrátil vec žalovanému na ďalšie konanie.

5. Krajský súd rozsudok odôvodnil okrem iného tým, že zámer navrhovanej činnosti je potrebné posúdiť aj v kontexte ostatných projektov a poukázal na to, žalovaný nerešpektoval stanoviská Ministerstva dopravy a výstavby Slovenskej republiky zo 04.07.2016 a 15.08.2016, ktorými odporúčalo, aby sa navrhovaná činnosť posudzovala podľa zákona o posudzovaní.

III. Kasačná sťažnosť ďalšieho účastníka konania 1/ a vyjadrenia ku kasačnej sťažnosti

A)

6. Ďalší účastník konania 1/ ako navrhovateľ navrhovanej činnosti podal 24.07.2019 proti napadnutému rozsudku kasačnú sťažnosť s návrhom na priznanie odkladného účinku kasačnej sťažnosti, ktorú potom v lehote na podanie kasačnej sťažnosti doplnil o ďalšie dôvody podaním z 12.08.2019. Návrh na priznanie odkladného účinku doplnil podaniami z 13.11.2019 a 05.12.2019 (toto ostatné podanie však kasačný súd už na rozdiel od iných podaní nedoručoval ostatným účastníkom, pretože z neho nevyplývali zásadné argumenty pre rozhodnutie vo veci a kasačný súd plánoval rozhodnúť v blízkej dobe). Sťažovateľ žiadal zrušiť napadnutý rozsudok a vrátiť vec krajskému súdu na ďalšie konanie.

7. Sťažovateľ predovšetkým namietal, že mu krajský súd pred vyhlásením rozsudku riadne nedoručoval žiadne písomnosti týkajúce sa konania, čím došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Uviedol, že potom, ako žalobca v žalobe označil okrem iných za ďalšieho účastníka konania aj sťažovateľa (s údajom o tom, že sťažovateľ je zastúpený DJ engineering s.r.o.), krajský súd určil Občianske združenie Ivanka ako spoločného zástupcu pre väčšinu ďalších účastníkov konania s výnimkou sťažovateľa. Krajský súd následne posielal písomnosti adresované sťažovateľovi buď spoločnosti DJ engineering s.r.o., ktorá však nebola zástupcom sťažovateľa v súdnom konaní, alebo odlišnej spoločnosti Logistic SPV 2 s.r.o., IČO: 50 276 549.

8. Sťažovateľ ďalej uviedol, že z iných konaní sa dozvedel, že krajský súd zrušil obe rozhodnutia v merite veci, preto prostredníctvom právneho zástupcu sťažovateľ oznámil krajskému súdu prevzatie právneho zastúpenia, nazrel do spisu a požiadal krajský súd, aby doručoval písomnosti adresované sťažovateľovi právnemu zástupcovi, ktorý následne prevzal rozsudok dňa 12.07.2019.

9. S poukázaním na vybranú judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) mal sťažovateľ za to, že doručovanie spoločnosti DJ engineering s.r.o., ktorá zastupovala sťažovateľa v správnom konaní, podľa práva neobstojí v konaní pred správnym súdom. Krajský súd sa nemohol spoliehať, že uvedená spoločnosť je zástupcom sťažovateľa len na základe toho, že ho tak označil žalobca. Tiež tvrdil, že si krajský súd pomýlil sťažovateľa (s pôvodným obchodným menom Logistic SPV 1 s.r.o.) so spoločnosťou Logistic SPV 2 s.r.o., ktorej doručoval predvolanie na pojednávanie.

10. Ďalej sťažovateľ namietal proti právnym záverom z rozsudku a argumentoval v prospech postupu žalovaného a preskúmaného rozhodnutia. Nesúhlasil napríklad so záverom o záväznosti stanoviska ministerstva, mal za to, že krajský súd vychádzal len z tvrdení žalobcu, a nesprávne posúdil vzťah navrhovanej činnosti k ostatným správnym konaniam.

11. Návrh na priznanie odkladného účinku kasačnej sťažnosti odôvodnil sťažovateľ najmä rizikom oddialenia kolaudácie jednej zo stavieb, pričom tvrdil, že tým hrozia škody v miliónoch eur, hlavne na ušlom nájomnom, tiež sú podľa neho ohrozené pracovné miesta. Poukazoval aj na existujúce a plánované dopravné riešenie, ako i na intenzitu porušenia svojho práva na spravodlivý proces.

B)

12. Žalovaný vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti uviedol, že nie je kompetentný sa vyjadriť k námietke o nedoručení, ďalej mal za to, že krajský súd nesprávne právne posúdil charakter konania a navrhol vyhovieť kasačnej sťažnosti.

C)

13. Žalobca vo vyjadrení k obsahu kasačnej sťažnosti navrhol zamietnuť kasačnú sťažnosť ako i návrh na priznanie odkladného účinku, obšírnejšie vecne argumentoval v prospech napadnutého rozsudku a proti jednotlivým sťažnostným bodom. Vo vzťahu k namietanému nedoručeniu písomností tvrdil, že slobodne zvolený zástupca sťažovateľa (DJ engineering s.r.o.) bol procesne spôsobilý v plnom rozsahu a krajský súd nevydal uznesenie, ktorým by toto zastúpenie nepripustil. Výzva na vyjadrenie k žalobe bola podľa neho zástupcovi sťažovateľa riadne doručená, pričom zástupca výzvu súdu nevrátil a nenamietal doručovanie. Sťažovateľ však právo na vyjadrenie nevyužil.

14. Ďalej podľa žalobcu sťažovateľ účelovo a nepravdivo namieta, že o vedení konania nebol vôbec informovaný. Žalobca dokladoval, že v administratívnom odvolaní proti rozhodnutiu o umiestnení stavby poukázal na túto správnu žalobu a zástupca sťažovateľa (DJ engineering s.r.o.) sa k tomuto odvolaniu vyjadril, teda sťažovateľ mal vedomosť o správnej žalobe aspoň 2 roky pred vyhlásením napadnutého rozsudku. Poukázal aj na svoje ďalšie podania v súvisiacich administratívnych konaniach, v ktorých poukazoval na podanú správnu žalobu.

15. Ďalej argumentoval, že zásadu kontradiktórnosti nemožno chápať formalisticky, pričom k doručeniu

žaloby (sťažovateľovi) došlo. Tiež poukázal na neprípustnosť uplatňovania novôt v kasačnej sťažnosti v zmysle § 439 ods. 3 písm. b/ S.s.p. a na niektoré rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky.

16. Konanie zástupcu sťažovateľa, ktorý ho naďalej zastupuje v administratívnych konaniach, považoval žalobca za účelové a námietku z tohto sťažnostného bodu za neopodstatnenú a nedôvodnú.

D)

17. V replike na vyjadrenie žalobcu sťažovateľ uviedol, že si DJ engineering s.r.o. nikdy nezvolil za zástupcu v tomto súdnom konaní, domnieka o riadnom zastupovaní do rozhodnutia súdu o neprípustnosti zastúpenia sa týka len zastupovania fyzickou osobou a žalobca nemôže profitovať zo zmätku, ktorý sám spôsobil označením tohto zástupcu v žalobe.

18. Správny súd bol podľa sťažovateľa povinný doručiť mu žalobu v zmysle § 31 ods. 4 a § 105 ods. 2 písm. a/ S.s.p., jej doručenie spoločnosti DJ engineering s.r.o. však nemá účinky riadneho doručenia sťažovateľovi, navyše sťažovateľ s DJ engineering s.r.o. v tom čase neboli v zmluvnom vzťahu. Nedoručenie žaloby podľa neho nemožno ničím zhojiť.

19. Ďalej na popretie účelovosti tohto sťažnostného bodu poukázal na to, že v kasačnej sťažnosti aj uviedol, ako by reagoval na argumenty žalobcu v konaní na krajskom súde.

20. Tiež nesúhlasil s tým, že kasačná sťažnosť obsahovala neprípustné novoty s tým, že tieto dôvody nemohol uplatniť v konaní na krajskom súde, lebo mu to súd neumožnil v dôsledku porušenia povinnosti doručiť mu žalobu a iné písomnosti.

21. Napokon sťažovateľ pokračoval v argumentačnej výmene k dôvodom napadnutého rozsudku a tvrdeniam žalobcu k postupu správnych orgánov a ich rozhodnutiam.

IV. Závery kasačného súdu

22. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 S.s.p.) predovšetkým postupom podľa § 452 ods. 1 v spojení s § 439 S.s.p. preskúmal prípustnosť kasačnej sťažnosti a po zistení, že kasačnú sťažnosť podal sťažovateľ včas (§ 443 ods. 1 S.s.p.), je prípustná (§ 439 S.s.p.) a bola podaná oprávneným subjektom (§ 442 ods. 1 S.s.p.), preskúmal v medziach dôvodov kasačnej sťažnosti napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a jednomyseľne (§ 139 ods. 4 a § 463 S.s.p.) dospel k záveru, že kasačná sťažnosť je dôvodná a preto podľa § 462 S.s.p. zrušil napadnutý rozsudok a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie. Rozhodol tak bez nariadenia pojednávania (§ 455 S.s.p.) s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu www.nsud.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený 21.01.2020.

23. Kasačný súd po oboznámení sa so spisom zistil, že sťažovateľ namietal jednak proti právnomu posúdeniu veci krajským súdom, ako i proti znemožneniu uplatnenia svojich práv krajským súdom, teda porušeniu práva na spravodlivý proces. S ohľadom na charakter tvrdených závažných procesných nedostatkov kasačný súd skôr než pristúpil k rozhodnutiu o návrhu na priznanie odkladného účinku kasačnej sťažnosti skúmal, či je kasačná sťažnosť v tejto časti dôvodná. Po zistení, že v súdnom spise chýba akákoľvek doručienka preukazujúca, že pred vyhlásením rozsudku krajský súd sťažovateľovi doručil nejakú písomnosť, dospel kasačný súd k záveru, že kasačná sťažnosť je dôvodná, čo musí viesť k zrušeniu rozsudku krajského súdu a vráteniu veci na odstránenie pochybení, nové prejednanie a rozhodnutie.

24. Kasačný súd musel prisvedčiť argumentom sťažovateľa, ktorý v podstate namietal to, že do konania nijako nemohol zasiahnuť, pretože o ňom nebol relevantne informovaný a nebol súdom vyzvaný na žiaden úkon. Je zrejmé, že krajský súd neskúmal, alebo nanajvýš len nedôsledne skúmal, či je sťažovateľ zastúpený tak, ako to uviedol žalobca v žalobe, a v dôsledku nesprávneho zistenia doručil žalobu s

výzvou na vyjadrenie k nej spoločnosti DJ engineering s.r.o., ktorá však bola zástupcom žalobcu len v administratívnom konaní, čo podľa kasačného súdu vyplýva aj z plnomocenstva v administratívnom spise (navyše toto plnomocenstvo bolo časovo ohraničené). Rovnako o nedôslednosti krajského súdu svedčí to, že dňa 04.04.2019 predvolanie na pojednávanie nedoručil sťažovateľovi, ale jeho niekdajšej „sesterskej“, spoločnosti Logistic SPV 2 s.r.o. (do 21.07.2017 znelo obchodné meno sťažovateľa Logistic SPV 1 s.r.o. a dovedy mali obe spoločnosti rovnakého jediného spoločníka a rovnakých konateľov).

25. Hoci sa môže ponúkať laické vysvetlenie, že spoločnosti DJ engineering s.r.o. aj Logistic SPV 2 s.r.o. konali účelovo tak, že krajský súd zlomyseľne neupozornili na nesprávne doručovanie, a zároveň mohli o prebiehajúcom spore informovať sťažovateľa (resp. písomnosti mu odovzdať), čo čiastočne naznačuje žalobca, pre takýto záver chýba spoľahlivý dôkaz. Pri skúmaní, či bolo zachované právo sťažovateľa na spravodlivý proces, je totiž nutné vychádzať z toho, že nebolo jednoznačne preukázané, či a kedy sa úkony krajského súdu dostali do dispozičnej sféry sťažovateľa, a to ani na základe určitej zákonnej fikcie.

26. Žalobcov argument, že sťažovateľ bol informovaný o prebiehajúcom konaní o správnej žalobe prostredníctvom svojho zástupcu v administratívnom konaní, nie je relevantný. Odhliadnuc od toho, že spoločnosť DJ engineering s.r.o. mohla vo veci správnej žaloby nekomunikovať z rôznych dôvodov, rozhodujúce podľa kasačného súdu je, že samotný sťažovateľ nedostal preukázateľnú možnosť v súdnom konaní argumentovať, zvoliť si kvalifikovaného právneho zástupcu, ani inak zasiahnuť do konania. Kasačný súd poznamenáva, že právnym poriadkom ustanovená a bežne uplatňovaná nevyvrátiteľná právna domnienka (blízka fikcii), že písomnosť doručená súdom právnenému zástupcovi je zároveň doručená aj účastníkovi konania (napr. § 73 S.s.p.), sa týka iba toho konania, ktorého sa týka plnomocenstvo. Teda plnomocenstvo udelené na jednotlivé právne úkony či presne vymedzené alebo druhovo určené administratívne konanie nie je možné bez ďalšieho vzťahovať aj na iné (súdne) konanie.

27. Kasačný súd teda na základe zistení zo súdneho spisu dospel k záveru, že krajský súd sťažovateľovi preukázateľne nedoručil žiadnu písomnosť (predovšetkým žalobu ani predvolanie na pojednávanie), čím mu znemožnil uplatňovať jeho procesné práva v takej miere, že tým došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces. Preto aj napadnutý rozsudok poznačený touto závažnou vadou konania treba považovať za nezákonný v zmysle § 440 ods. 1 písm. f/ S.s.p., a takýto nezákonný rozsudok bolo nutné podľa § 462 ods. 1 S.s.p. zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie.

28. Kasačný súd ďalej ani neskúmal ostatné sťažnostné body, pretože krajský súd bude musieť vo veci ďalej konať a zohľadniť v rozhodnutí aj argumentáciu sťažovateľa. Preto by bol meritórny prieskum doterajších záverov krajského súdu nadbytočný a procesne nevhodný.

29. O návrhu na priznanie odkladného účinku kasačnej sťažnosti až do jej meritórneho vybavenia kasačný súd osobitne nerozhodoval, predovšetkým kvôli svojmu zrýchlenému rozhodnutiu vo veci samej (doručovanie druhého doplnenia návrhu na priznanie odkladného účinku ostatným účastníkom by malo potenciál oddialiť rozhodnutie o ňom až za termín vyhlásenia tohto rozhodnutia vo veci). Zároveň je s ohľadom na okolnosti prípadu (najmä dokončená budova pred kolaudáciou) zrejmé, že sa žiada rýchle rozhodnutie vo veci, aby sa tak z hľadiska času minimalizovala ujma na životnom prostredí alebo ekonomická ujma sťažovateľa.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok n i e j e prípustný.